

ואלו נדרים פרק עשר נדרים

ה א ב מיי פ"ב מהלכו
נדרים ה' [7] ה סמנ
לפניו רמב טו"ע י"ד
סמן רלג טעף עט:

(א) [ע' מוספות כמות
על. ד"ה ר' יוסף,
(ב) [פס:] א ג"ה און
מתקין לעיל היכא דליכא
עינוי נפש בתנאי אין מיפר
לה,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואלא
לדאמרה ד"ה והכי הד"א:
(ב) ד"ה אי הכי וכו'
גדרה בנתיבא וכו' יוסף
וכו' לניול אדרהיבא
ליכא עיני נפש: (ג) ד"ה
למינו וכו' ובתנאי עוברת
עוברת על הנדר וכו'
דאי אפשר וכו' עיני נפש
הואיל וניול לא הו
עניו נפש ל"י יוסף אמאי
קסבי לה כלשון נדר
עניו נפש נפש וכו' וז"ל
הוא לה נמקל: (ד) וז"ל
אלא לעולם וכו' ומתניין
הכא בהכי עסקין וכו'
רתיבא עלה דליכא אלא
ניול וכו' למיני תנאי זה
אין בו עיניו נפש כיון
דקאמר ל"י יוסף דניול
רתיבא וכו' כלשון נדר
והיינו וכו' לאוקמה נמי
בתיירוץ זה האמרה הכי
קונס פירות וכו' דשקב
להאי אוקמהא ואיירי
בהאה כ"ל:

פירוש הרא"ש

אלא דאמרה הנאת
רתיבא עלי לעולם
אם ארחין. וכו' השתא
דתיבא הו עניו ופטע
אחת יוכלו לרחוץ בחיבור
ומאו והלאה תאסר ברחיב
לעולם הלבך מפר לה
לאלתר לרצון דלמי לקמן
דבעל מפר אע"פ שלא
חל הנדר וכו' נמן דלא
אינו מפר עד שחול הנדר
תרחק ותאסר ואח"כ יאסר
לה וכו' יוסף סבר דאסר
ללא כהנה וכו' וניול לא הו
דמינענע רתיבא לה הו
עניו נפש: אי הכי ליתני
ר' יוסף אומר תנאי זה
אין בו עניו נפש. והו
משמע הא לרצון איכא עניו
נפש בתנאי ומש"ה מפר
ומגלה את הכי משמע
לרצון אפי' ליכא עניו
נפש בתנאי כיון דנדר
איכא עניו נפש מני מפר
וקאמר ליה ר' יוסף נדר
נמי ליכא עניו נפש דרתיבא
לא תשיב עניו א' ואלמי

(ה) אלא דאמרה קונס הנאת רתיבא עלי אם ארחין. פעם אחת שיאסרו
לה לעולם כל הנאת רתיבא כגון כחול ופירכוס וסיכה שהן כרכי
רתיבא ואף רתיבא עצמה: והכי מיפר דהיינו עניו נפש. דקסברי
רצון דרתיבא היינו עניו נפש: ור"י סבר. אפשר בלא רתיבא ולניול
דרתיבא לא חיישין והכי קאמר
לדון אלו נדרים עניו נפש: אי הכי.
הואיל דאוקמת (ו) נדרה ברחיב
לרבי יוסף דלא חייש לניול דרתיבא
ליכא עניו נפש: וליניו נפש ר' יוסף
אומר תנאי זה אין בו עניו נפש. דה
כל הנדר הזה אינו אלא על תנאי
(ז) בתנאי שעוברת עוברת על הנדר
דאי אפשר בשום ענין להיות בו עניו
נפש (הואיל) דניול הוא לה ולא הו
עניו נפש ל"י יוסף ואמאי קסבי לה
כלשון עניו נפש דקאמר אין אלו נדרים
עניו נפש מכלל ר' יוסף סבר איכא
עניו נפש בשאר נדרה כמקצת: אלא.
לעולם לרבי יוסף רתיבא נמי
הויה עניו נפש ומתניין דהכא (י) כהאי עסקין כגון דאמרה אם
ארחין היום דהיינו טעמא דרבי יוסף דאמר אין אלו נדרים עניו נפש
דאפשר דלא אחיב לדי עניו נפש דלא רתיבא היום ולא מתסרא
הנאת רתיבא עלה וליכא אלא ניול דיומיה דמכאן ואילך רתיבא כל
אימת דביבא. והשתא ליכא למיפרך ל"י יוסף ליתני תנאי זה דקאמר
ל"י יוסף ניול רתיבא לזמן מרובה הו נדרים עניו נפש והכי קאמי
כלשון הנדר והיינו טעמא דלא פריך הכא כדפרכינן לעיל ל"י יוסף
דלמא רתיבא היום ומתסרא הנאת רתיבא עלה דר' יוסף חייש
לניול מרובה משום דהשתא לא אמרה אלא ארחין קסבי וליכא
למיחש דלמא רתיבא אכל הכא דאמרה היום ותו לא ליכא למיחש
לדלמא רתיבא כמותו היום. והוא הדין דאפשר לאוקמה נמי דאמרה
הכי בתיירוץ זה קונס פירות עולם עלי אם ארחין היום אלא משום
דשקבא להאיכא ואיירי בהנאת רתיבא מוקים זה נמי בהנאת רתיבא:

שנית
מיפר אע"פ שלא חל הנדר האמאי לא התם אכתי לית לה לא כער נפש
דדידה קאי להנלל מעניו נפש דלמא מגרש לה בעלה אכל רתיבא
נפש כדדידה קאי: אי הכי ליניו נפש ר' יוסף אומר תנאי זה אין בו
משמע דמשום שאין הנדר עניו נפש לא יפר אכל אי נדרה מידי דאית
עולם לא יפר וכדאמרינן בריש סוגיין למה לה הפרה לא תרחץ ולא
היום. דלמא קמא ניול דחד יומא שמייה ניול ומש"ה יפר דהיינו מעבד
יפר דמיני מוקמה כפשה חד יומא ברחיבא ותו לא מתסרא בה. וליכא
עניו נפש משום דאי הוה מני הכי הוה משמע עניו נפש הוא דלא הו
דהיא וניול דחד יומא ל"י יוסף אפילו מדברים שבינו לזנייה לא הו
אלא אינוול דחד יומא אכל לעולם מודי ביה דהו עניו נפש היכי א"ר
יש בו דמקשינן בריש מעמתיין. תיך הרב ר' אליעזר דלמא דר' יוסף
לא שמייה ניול ולא חש תנא לאשמועי' בהדיא מידי אלא גדולה מוז
נפש כלל. ולפירושו של הרב ר' יונה ז"ל אחי ליה שפיר עפי דבניול
לעולם פליג דאין אלו נדרים עניו נפש מיהו דברים שבינו לזנייה
יומא אפילו דברים שבינו לזנייה נמי לא הו זה נ"ל. וסוגיין לקמן
דר' יוסף אדר' יוסף מנדקאמר [ע"ב] דכבישתם קודמת אלמא דס"ל
שנית

ואלא דאמרה הנאת רתיבא עלי לעולם אם ארחין. וכיון
הכי רתיבא ראשונה שריא לה אכל מהאי רתיבא וליכא מתסרא
ברתיבא לעולם: לא תרחץ אית לה ניול. דס"ל השתא דברתיבא
איכא עניו נפש. וכי תימא אי הכי אמאי נקט תנא דתליא נדרה
לימני קונס רתיבא עלי איכא למימר
דרבותא אשמעינן לתנא קמא דאע"ג
דרתיבא קמייתא שריא לה אפילו הכי
יפר מהשתא: ורבי יוסף סבר אפשר
דלא רתיבא ולניול לא חיישין. דס"ל
לרבי יוסף דברתיבא לעולם ליכא עניו
נפש. והקשה הרב ר' יונה דמשמע
ודאי דסוגיין אחיב דלא כרבי נתן
דס"ל דאין הבעל מפר אלא אי"כ חל
הנדר אלא כרצון דפליגי בשליה
פירקין (ז) בטולה אני מן היהודים אם
משמטו דרבי נתן אמר לא יפר וכו"א
יפר דאי כר' נתן התם נמי יומא הכי
תעבד תשמיש מתסרא הנאת שמיש עלה לא תשמיש הו זה דברים
שבינו לזנייה כדאמרינן הכא אלא ודאי סוגיין דהכא דלא כר' נתן
וכיון שכן מאי קמקשה בריש סוגיין למה לה הפרה לא תרחץ ולא
ליתסרו פירות עולם עלה דהא לרצון מפר אע"פ שלא חל הנדר
ו"ל דאין הכי נמי דתנא דמתניין כרצון ס"ל אלא מיהו כי אמרי
רצון דמפר אע"פ שלא חל הנדר ה"מ היכא שאי אפשר לה להנלל
אפי' כי מזדדרא בתנאה מעניו נפש או מדברים שבינו לזנייה כגון
נטולה אני מן היהודים אם משמטו שאינה יכולה לניול מדברים
שבינו לזנייה אי נמי כגון שמתא נחלה דצבר שהיא עשויה לעבור
עליו כגון שאני נהיית לך אם עושה אני על פי אבא או ע"פ צדיק [לקמן פג].
דטריחא לה מילתא להזר שאל לעשות על פיהם אכל היכא שמתא
נדרה דצבר שאינו לא מעניו נפש ולא מדברים שבינו לזנייה והוא
דבר שאפשר לה לעמוד בו כרחיבא דקס"ד בריש סוגיין דלית בה עניו
כדי האי גוונא אפי' לרצון לא יפר. ואי קשיא דהא תניא לקמן [פג]. אשת
שארמרה הריני נזירה לכשאגרס ר"ע אומר יפר משום דס"ל דבעל
איש שבינו לזנייה נפש עניו נפש ולית בה דברים שבינו לזנייה לאו
קשיא אלא דקשיא אפי' דהתם לאו

שנית
מיפר אע"פ שלא חל הנדר האמאי לא התם אכתי לית לה לא כער נפש
דדידה קאי להנלל מעניו נפש דלמא מגרש לה בעלה אכל רתיבא
נפש כדדידה קאי: אי הכי ליניו נפש ר' יוסף אומר תנאי זה אין בו
משמע דמשום שאין הנדר עניו נפש לא יפר אכל אי נדרה מידי דאית
עולם לא יפר וכדאמרינן בריש סוגיין למה לה הפרה לא תרחץ ולא
היום. דלמא קמא ניול דחד יומא שמייה ניול ומש"ה יפר דהיינו מעבד
יפר דמיני מוקמה כפשה חד יומא ברחיבא ותו לא מתסרא בה. וליכא
עניו נפש משום דאי הוה מני הכי הוה משמע עניו נפש הוא דלא הו
דהיא וניול דחד יומא ל"י יוסף אפילו מדברים שבינו לזנייה לא הו
אלא אינוול דחד יומא אכל לעולם מודי ביה דהו עניו נפש היכי א"ר
יש בו דמקשינן בריש מעמתיין. תיך הרב ר' אליעזר דלמא דר' יוסף
לא שמייה ניול ולא חש תנא לאשמועי' בהדיא מידי אלא גדולה מוז
נפש כלל. ולפירושו של הרב ר' יונה ז"ל אחי ליה שפיר עפי דבניול
לעולם פליג דאין אלו נדרים עניו נפש מיהו דברים שבינו לזנייה
יומא אפילו דברים שבינו לזנייה נמי לא הו זה נ"ל. וסוגיין לקמן
דר' יוסף אדר' יוסף מנדקאמר [ע"ב] דכבישתם קודמת אלמא דס"ל
שנית

דמקשינן לעיל דמפר לא איכא עניו נפש בתנאי אפי' ליכא עניו נפש
ליכא בתנאי עניו נפש כיון דנדרה איכא עניו נפש מני מפר והא לא
אלא דאמרה הנאת רתיבא עלי לעולם אם ארחין. וכו' השתא
דתיבא הו עניו ופטע אחת יוכלו לרחוץ בחיבור ומאו והלאה תאסר
לעולם הלבך מפר לה לאלתר לרצון דלמי לקמן דבעל מפר אע"פ
שלא חל הנדר וכו' נמן דלא אינו מפר עד שחול הנדר תרחק ותאסר
ואח"כ יאסר לה וכו' יוסף סבר דאסר ללא כהנה וכו' וניול לא הו
דמינענע רתיבא לה הו עניו נפש: אי הכי ליתני ר' יוסף אומר תנאי
זה אין בו עניו נפש. והו משמע הא לרצון איכא עניו נפש בתנאי
ומש"ה מפר ומגלה את הכי משמע לרצון אפי' ליכא עניו נפש
בתנאי כיון דנדר איכא עניו נפש מני מפר וקאמר ליה ר' יוסף נדר
נמי ליכא עניו נפש דרתיבא לא תשיב עניו א' ואלמי

תוספות

אלא דאמרה הנאת
רתיבא עלי לעולם
אם ארחין. וכו' השתא
דתיבא הו עניו ופטע
אחת יוכלו לרחוץ בחיבור
ומאו והלאה תאסר ברחיב
לעולם הלבך מפר לה
לאלתר לרצון דלמי לקמן
דבעל מפר אע"פ שלא
חל הנדר וכו' נמן דלא
אינו מפר עד שחול הנדר
תרחק ותאסר ואח"כ יאסר
לה וכו' יוסף סבר דאסר
ללא כהנה וכו' וניול לא הו
דמינענע רתיבא לה הו
עניו נפש: אי הכי ליתני
ר' יוסף אומר תנאי זה
אין בו עניו נפש. והו
משמע הא לרצון איכא עניו
נפש בתנאי ומש"ה מפר
ומגלה את הכי משמע
לרצון אפי' ליכא עניו
נפש בתנאי כיון דנדר
איכא עניו נפש מני מפר
וקאמר ליה ר' יוסף נדר
נמי ליכא עניו נפש דרתיבא
לא תשיב עניו א' ואלמי